

Рк. 409^v

САՊԵԼՈՂԱՆ

S. 8-1

ՏԱՊԵԼՈՂԱՆ ՎՈՒՏԱՐԱ

ՏՄԸԱՐ. ՏԱՊԱ ՏՐԻՆԵՕՂԻ ԿԻՆԻԸ ԲԵՇԵՏՏԻՐ ՏՄՏԱ
ՎՈՒՏԱՐԱ

1933

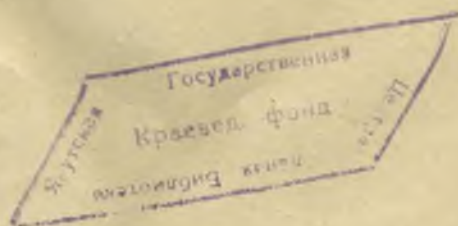
Як. 409

САОҖЫЛОҖАН

S 8-1

3346. ✓

САОҖЫЛОҖАН
УОТТАРА

SUDAAR. SAQA SIRINEEQI BECEETTIH SUUT
ÇOKUUSKAJ 1933

Saqa Sud. tippegireppijete.
S.A.S.S.Ø. Kálanlita № 000. Sak. № 3081
Taqsar aqsaana 5170. Bec. re. 26 IV-33 s.
Becceetiirge konyllommitte 25/X 33 s.
6×10 62×87 12 kriegel, ысьп.
Becceet. lils 3¹/₂

Eppiettiir eredeekter **Nj Muordinaap**
Tieqinjiceskej **S. Ç. Sereetep**

Udaargьnjjыk ыьbata.

Qotor uoqtardaaq
Qomunjuusuma uottaaq
kyuppyt, kuys oloqput kywujde,
Qollooq qardьbьlaaq
Qomullubat waardaaq
Kyyrer kyөн, wattammьt dirvijde;

Qos ыьbata { Cejin, dalaj kuys wajьmnaaqtar.
Qolquostaaqtar – artьallaaqtar,
Cejin. oqsuulaaq uoqunан orgujan
Ujeler kyөнnerin kyllerin!

Sajdar тьп artьal
Satallaaq yletin
Satarььr ыьsьььnan sajььtьп,
Ojdom coron ьal,
Orgujar kuyskytyn
Ordugun çin өjdөөн wатьсьп?

Qos ыьbata.

Sovuot kыlyyhyn
Surdurqas sur kyyhyn,
Oqsuulaaq birigeede kyyrtyn.
Sajdar kьaq yle
Sawьььt timire
Doqsun duol dojdunu dorguttun!
Qos ыьbata.

Упа қалыбы
Упуоқун сырбаты
Торуоскај ваандатын тоһутан,
Кулаак ырајы,
Вьлаанпаақ давајы
Қолвоһук кьааһнан қам ытан ...
Qos ыһата

Qotor uoqtardaaq,
Qomunjuusuma uottaaq,
Kuyrer kuys oloqput kuyvujde,
Qolquos ьalardaaq,
Kyon sobuot kuorattaaq,
Ulehit dojduta dirvijde!
Qos ыһата.

1932 ыы
Соккуускај куорат.

Сајьамна суруну.

Uopsaj nehilek munjnaja.
Uopsastьva njirgijde,
Mustar sugulaan balaqanna
Modun sanaa ergijde.

Orojuon kuorat ottotugar
Oloqu tupsarar aqallaaq,
Sessijeliisimi turugurdar
Sette kyonneeq, viir ьallaaq.

{ Kelimse qolbohuk kuyhunen,
Kulaagь kumujar soruktaaқ
Uluu synken vies ьllaaq,
Uottaaq ьлаань ihittiler.

{ Tyelgy ercin kuyhunen,
Tyunneri, kynneri tyhunen,
Tyert ьl ihiger vyterer
Tumyk ьь ьllьlar.

Sajdar yuner oloqо
Saјьam surunan kɵmɵny,
Isten ьlqaan istiler,
Istin ьllarьn ettiler.

Ercin kyyhynen tuolannar
Eter tällar turdular:—
— „Sappaas qassъ munjnjammyt
Совиот тьраактар оноговut“—

Qardarъ -- taarъ ьпырсан,
Utuu -- suvuu aharsan,
Surutuu—turunuu tenijde,
Suvigus qassъ kyørejde.

1931 syl.

II-is BASSABBYKTЪЪ ьНЬЪ. SOPQUUSKA.

Kываа саqы көг куммыт,
Кьндьа qallaan dalajьп
Кььhar кььы кьөннеммит,
Кьгвьь вььтп даважан,
Кьпат tuttan таqьста
Кьларрасьжа оqуста.

Tunaarъjar qallaanna
Tujaaraarvьt ьllaata,
Сььсааqtarvьt tuojdular,
Сьгвььпньь ojdular,
Kilen кьjaar qonuvut
Kinnerinen dolgubut.

Itir вььт ihijer,
Itii salgьп melijer,
Kilier arqaa qallaantan,
Kiris qaja kennitten,
Kiirer salgьп subujar,
Killem tyøhyn sojutar.

Budul qaja вььгаммыт,
Buruo kurduk varаммыт,
Kilee tunaa tamannaan
Killem qonuu nelejen,
Kere кьj duol eneere
Kelen tillen көһынне.

Tulagylar vaajdara
Tutan emen oворbut,
Tula nellor sirdere
Tuha kəmə çe vuolbut.
Sopquos kelen olorbut,
Sonun kere tolorbut.

Търаактардаақ келеннер,
Търа теле тыхеннер,
Qoton, qoron sergijen,
Qoloruktuu ergijen,
Tyrgen vettik tierenner
Tuvyrgeten ereller.

Arqaa alaan dojdunan,
Arqas kьrdal attьnan
Ikki тыраактар subuhan,
Ikkel—sikkel tirenen
„Kultuveeter,, stettiler
Kylluu tarь istiler.

„Sigsaaq,, timir varamnъ
Sihe kьvan crillen,
Tiihe tyrgen varьmnъ
Tegilinen titirkeen,
Qomuok voluo vuordarь
Qoton iher qardarь.

Вьльг тере сылсьвьт
Varamnъль ьламьт,
Qomuoktarьн qojmuurun,
Qostuu yte tenniirin,
Вьлаан теннеен көрвурпут
Вьдан, negej, sor evit.

Угьс, куустееқ улені
Угьннерин ььтарга,
Kuotalahь ideni,
Kuolu, verdin tutarga.
Sopquos çono aqsьvьt
Soranammьt ььвьррьт

Otot alta atьnan,
Otto kьrdal attьnan,
Uonca oqo vuolammьt,
Uolan ьccat tuolammьt,
Syumer kynne taraammьt
Syysce giekteer varammьt.

Kylym kummyt kiiriite,
Kylyk teje syuryute,
Itii salgьn aqsьvьta,
Irim sulus taqsьvьta,
Simienevit uirajьvьt,
Sirten varь kellivit.

Kiehee kelen aaqavьt,
Kimmitt orduk taraavьt
Təhə qacca yletin,
Təgyrussy tuhatьn,
Sьana vьhan turannar
Saalvanjnjatьn viereller.

Burduk ьlan ьharga,
Vuortu vuoltan ьlarga,
Vuocukuga cin simen,
Vuoraaqьnan ergiten,
„Varьs kyəqyn“ vьльвьы
Вьлаан ьlan sietevit.

Уһыс төрдьс қонукка
Уле төрдө сонуокка,
Търаактардаақ келеннер,
Тьргьл аттаақ тийженнер
Siejelkeni siettiler
Sirilete istiler.

ьһар siri сьаналаан,
ььтар siemeni nuormalaan,
Meerejinen tyherde,
Meerke kuorma kyөrejde,
Taraaqtammьt sonuogu
Taraan ihere oluhun!

Byppyt yle septerin,
Bytyyn ыlan itteren,
Occo loskuj sirderin.
Occuottahan tierderen,
Çonno keme vuolbuta,
Çonun sana kelbite.

Moqsoqollooq tahьgar
Mojoо kьrdal yrдыger,
Marqa attьgar sopquoska,
Ikki syysten taqsa çon,
Inirdere tyllenneen,

Byьl saaskь valaha
Bassavьkтьь ьhььga,
Toqus syysce giekteeri
Torul astaaq siemeni
bhan vytettererge,
bksal ылаан tilinne.

Bytyn Sojuus çolugar
Byttyyn sopquos suolugar
Kelektiipteen yleliir
Kelim çonno kyys elvir
Suolun ьjda, salajda
Sopquos kylym allajda

Marqa sopquoha 1931 syl.

SOPQUOSKA.

Kilem kilee qonuitugar 8
Keleptiipit kelbite, 7
Kokot, kyysteeq yletiger 8
Kemelohen telbite. 7
Kyysteeq seppit, kyleevite 6
Kyylej qonuu tyehyger, 7
Ygys ьccat yoremite 8
Yle kyrgyom yehyger.
Sopquos kelim ыhьььgar
Sonun suolu kьrvurput,
Bassavьkтьь ьhьььgar
Bassan varaa vulvurput.

1931 syl

ЫҖСЫБЫҢ ЫҖКТАНЫҖЫ.

Uordaaq suorumu, ыар санаа uolujda,
Uoraan tarqanna, ыаль ыьга,
Ыstaal ыаһынан ыаларга ыдыда
ЫҖСЫБЫҢ ыҖ ыьна, ысыктыьга.

Kuusteeq ylehit syreqer ыuoqarda,
Kutyр modun et ытныьыта,
Orduk uordajan, battamыт uoqurda,
Orgujda, ЫҖСЫБЫҢ ың ыьыта.

Barь dojdular waajdarьп qaraqьп,
Bastaanjьa uotunan qaagьjan,
Battal ыартарьп, qajьta ыьраqьп,
Bassavььk—ЫҖСЫБЫҢ suollarьnan!

Kini waqarьыт, kuurer кууһун vierьvit
Kilviennerdeeq oloqo kelle,
Sessijeliisime уuner, Sevieskej sirьvit,
Barь dojduluun sillihieqe!

1933 ыь. Җокуускај.

Ыам ыьп 1-дь куне Җокуускајга.

Uotul кун Җокуускај yrдыгер
Uotunan uhuutuu uhunna.
Uulunsa tuonатын уөһугер
Uhuktaaq, ыьлаaqtaaq muhunna.

Tus-tuspa turьalar uьguuran,
Baraalaaq waravaan warььjan,
Tujgunnaaq tojugu ajдыьыт,
Baraattaan dolguhan warдыьыт.

Boluoscat nelemen куөһугер
Кььmannas төвөлөр көстөллөр,
Bولوo кууыс ylehit yrдыгер
Кьаььлаaq суор тылар көтөллөр.

..Qарььтаал qarсааһып кууһугер
Qartaran таһытныь qarваһар,
Sevieskej yrдыгер тыһууге,
Sep, tergen, ыаат ыьыт, qahaanar.

Biligin oloqput osqolun
Onoston orgutan ihevit,
Bies ыьлаaq ыьлаамыт toqulun
Oloccu qolquohu sitevit.

Aan dojdu kulutun кьтарь
Ylehit ыьалатып куурdevit

Аһртааҕ баттал вааҕ утарҕ
Уупер кууһ ыһуһу ыһавыт.
Ваһаннаҕ синиеллеҕ ваһаамнаан
Ваһааттаан ыһанан ҕаамтылар.
Соккуускаҕ долгуһан таһымнаан,
Дорҕоһоһоҕ санаанан алгыһар.

Ереј уөгеојі.

(Отец мой был природный пахарь — ма-
тыһыһар).

Һем уоннааҕ уол ертеҕрине 9
Кирдеҕ улеттен өлүтө, 8
Кини ҕара ҕаж диниһине 9
Һннивин өгө көрүтө. 8

Ытыҕ, ыһыктыҕ кыһалҕаны
Кытыһастанан ҕаалыһым,
Ыттаҕ ыһыҕы ыһыһыларҕ
Кыһыҕ кыһыһааҕ вуолвutum.

Torvos uulatan tonon tiran
Tonot тыһныһа ыһыһым.
Sordooҕ суолларҕ, ҕажыһ тууран,
Tostu tutarҕ саһыһым.

Eder ejeҕes vijenjierge
Etereekke min kelbitim,
„Enser erijer oloҕ “dienne
Emer вааҕдарҕ билбитим....

Siri ыһаннааҕ siremnerin
Һилеринен иитилер,
Кыһа ыһаларҕа билерилерин
Кыһаҕааҕ кыһнере келлилер...

Emie min kurduk erejdeeq çon
Innileriger turduvut,
Elveq sьhььнь qаррыт ваajтан
Igen araartaan vardьвьт.

Ijem øbьyte øjvøг keler,
Sordooq ylete ergiller,
Ige qaannarьт kejieliiller
Øhyøn ørgøhyn kyyrdeller.

Kulaak kincieleeq ahьь tiihin
Kimer kuvuqat тьllara
Toqo suullarar sanaam, viitin
Uordaag uoqtarьн тьllarar!

Aqsьnjь 1932 s.

Qonuuqa.

Tumarьk тьпньттан
Tunalqan qaar savan,
Toloonum vараqsan,
Tononun sьtaqьн.

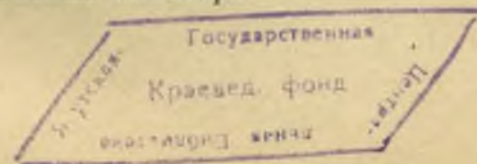
Kьlvaqьн yrdynen,
Kьgvьlaan kereleen,
Tьпньттан voqtorvut
Tьa, ergim køstøøqьууr.

Kugdaq тьa tillieqin,
Kuuvutun kuvulujuo,
Køqøren kønyøqun,
Køteryn kørylue!

Kьj тььraq sirinen
Kьтьтьн telgeevit,
Kьstьk qaar vattaavy
Kьrdallaag qonuuqam!

Suraa qaar uulluuta
Sotou qaraarьн,
Qolquostaag çonporum
Qohoono toloruo!

Kyøq kyønyн yrdynen
Kyøregej kørylue,
Tьн tardьas kьrsььн
Tьraaktar тьььaqa.

Уlennen iitiller
 Уgys syys poruorput,
 Qonuuga taqsaaqa
 Qorujaп вагъаqa,
 Massъna кългъа
 Ваавъj sep tarqanъa,
 Bassавък ънъта
 Вааралаан турuоqa.

1931s olunju ъj

Vaskъhъanjъk.

U. S. Sјoderepke

Burдугu ъharga,
 Buossanъ vularga,
 Eder куys kълyllen,
 Epcine тuмъллен,
 Bierekke kiiremmit,
 Bitije турvurput.
 Qaarваahъ mastaammъt,
 Qaar куoqer къстаammъt,
 Luomunan тuoremmit,
 Logloru anjjamмъt,
 Erviinen keccikteen
 Er sanaa ergijte.
 Tunaagar dalajtan,
 Tamul Sььr yrдытten,
 Saaskъ кyn kоrbyte,
 Sardьrgъ ъкръта.
 Cььqaanпaaq duoraanпaaq
 Cъвагъьt kоppyte.
 braaq mius yrдынen,
 bp—ьraas qaarъnan,
 bьlгъ cirimneen,
 bгъmньk sьndъьstaan,
 Kоtоr aal суурbyte,
 Kөndөjөн көppyte.

Кыгалаақ кыһааннаақ
Кыгаај дуол дојдuttан,
Аал көтөн вагаһып,
Ајыла керетин,
Сыпһјана тураммыт
Sergeqtik көгүррүт.
Bassавык ыһытп
Barar kuys septere,
Elviirin inniger,
Ele kuys вааһпап,
Biir kynne kiiremmiit,
Bitijen viervippit.

1931s. Kulun tutar.

Kippiisce sovuotugar.

Кытара уоһујвит kippiisce
Кыстанар кыланар sovuota,
Baadaјыт оһоқи ergicci,
Вагылыр, tininiir, kuys uota.
Күөқ siikeј kippiisce кыстанан,
Кытаран ыпкылаан тақыста.
Түгүјер улеhit кыһанан
Сууққайдык, suhallык таһыста.*
Күһүппү sataarqaj салгыһна,
Куys vuguo subujan tarqanna.
Sovuotu, çerгејер er sanaa,
Suhallык qamnatан тыгһһнаа!

1931 s. Çokuuskaj.

Kuulemsik.

Kuys yle vu kyrgyömmenen
Kuureenneeqtik kuurevit,
Kuulemsik uol kylvutynen
Kyremmit da kuyhemmit.

Begehee enelijvite
Bergehetin keppite,
Begeje sielen tejbite
„Bergeetim min“ dievite.

Oi varan olorumuna
Ojuurga vultuu varvıt,
Ujgulaaq oloq—Qomuuna
Oqustaran ajmaavıt.

Vytaqtaaq vıstaq vıhıvıtın
Vıgavar gınan turan,
Kıgıck etere kıhıvıtın,
Kıncıloqan sıvıt—Ujvaan.

Adaarqaj vıvıt dolgujan
Argıvıt sıvılan iherin,
Ardaq keryn, orgujan
Qomuuru ce vyterin!

Kuys yle vu kyrgyömmenen
Kuureenneeqtik kuurevit
Kuulemsik uol kylvutynen
Kyremmekke yoremmit.

Бткк vulgunjjaq.

Sirel mastaaq sis tıanıt
Sıksıgınen ıarqanıt,
Otto njuurun neleppıt
Ot yrege tenıjvıt
Sanjıvıt tyher synjıyger.
Sanjıvıtınnyr kyonyger,
Uhuu tıala kuhuura
Uhuu kurgaan turara.
Kestöög sırtın köqerö,
Keryn tıata kestörö,
Kıskıj celgıen ieninen
Kıhıt kumaq tyhere
Çorgul muustaaq carsaıtın,
Çoqsojoqtıur tın saıtın,
Uhuguttan allaraa,
Uhaan keneen taalara.
Qanas dieki öttynen
Qaspaq kınkys tyhere,
Ottooq kyöle tygeqer
Conolujan qaalara.
Cönölöqtıur cüöprege
Cellej ıraas uulaaqa,
Kurgaan ihe emrege
Kıruık tınnıt tılnıaqa.

Тыгым нъргы сеvirdeq
Тыгымпы оонънуура,
Қиғвиу маған еvirdeeq
Кивар қатын қампыра.
Аргыс кийим тынпап--
Аасыт қытан тыаырап
Сеһен керсеен вуолбутун
Сергиен—өждөөн испитим:
Еһсер далая уулаақа
Еһсер өттүн кынкыsteen
Исси сивиеһ илгистен
Илјик қалјсък устувит.
Ваһаам уита вьгылаан
Вағанарыһ сақана
Суос соқотоқ қарақтаақ
Сојуо ваык вассьвыт.
Иһник иле аргыһнјақ,
Иһнин вьһа вьрратақ,
Бургул—orgul вулгуһнјақ,
„Вуојун кыуһын“ мелјде!

1931 s. VIII.
II-j Modut

Вijenjier лаақыгыгар.

Н. КӨЛУНӨРКЕ

Оскуолаттан уурајан
Едер ерет, вijenjierder,
Окко кыөөде дугунан
Елвеқ көрқө иejдiler.
Лаваа ојуур иһiger
Балаакканан тystyler,
Лаақыг тымсер тihiger
Вьлаақтанан көstyler.
Уопсај кыөстен еvietteen
Уопсај қahal tuttullar,
Қомунјуустуу иitiitten
Қоһон туран кыурыдыler.
Тыне туурыуле аһнъһпап
Тырген веттик қаамаллар,
Турақас тullaј ваккьһпап
Тура вара, сьлјсallar.
Сегиеһ сеvdik вуоларға
Селгиеһ кыһне вуһаллар,
Кыурыер олоқу тутарға
Кыуysteeq уоқтаақ вуолаллар.

Агақсый.

I.Y.K-P.

(Намотыв „Мой костер.“)

Kuys yoreq çergerle byter-
Atastargyn qaallaryn;
Kyrgymneeq yle konyter
Atyn dojduga waryn.

Dargy worukuot çalyga
Darkylyaqtan attaryn,
Aaryllar dolgun waallyaqda,
Araj min, sanjny sbyam...

Biir çieqe keler kemneri
Biligin çe byterdin,
Əjdygyon, yoreq kypnerin
Əlgymneeq bilii werdin?!

Əjdygyon, manaj kiiremmiit
Uon aqys wuolwupputun,
Əjdygyon, salgyn estiwit
Ucuutal biir uoputun?

Çewiriej kbyhь kыtarь
„Onoj“ uol sataspatyn,
Çewirdik eten samnary
Oqsuwut ыllarybytn.

Əjdygyon, oruoktan ihen
Keretik kepseppiti,
Kemciere kyle sietihen
Ərgon syreq teppitin?.

Апъгь keler kemnerge
Ulewit kyrgym wuollun!
Апаммыт yle çergergen,
Uleqteeq suolbut tuollun!

Dargy worukuot çalyga
Darkylyaqtan attaryn,
Biinteleen wagar waalygar
Min emie yore qaallym.

Biiter çieqe keler kemneri—
Biligin çe byterdin,
Kyrgymneeq kyler yleni
Kuyrdyogyn, kywey yrdyn!

1932 жыл
Балаçанна килгеген
Çokuuskaj k uora

Ытык җајаоҗа.

Җаја анһын җасрыт, саяҗта
Җара саҗыл ааныҗар,
Сукуоҗ—Уҗваан сурук ааҗта.
Сонун сурат аатыҗар:

„Кынаҗ кылаак кыһһыл кыҗдаан
Кыгаасканын кыһһыттар“
Уҗадьҗан турда Уҗваан:
—Уҗалҗылааҗ да ыттар—
Елвеҗ, ереҗ сыл. ениете
Еленнеһен келиите,
Санаатыҗар кыһһы „еҗ“ диете
Сандаар кынын кириите.

Биирде кини, биирге иһен
„Бисһиһеҗҗе“ диетите,
Уөннеҗ кыһһыска, уөре тыһен
„Уөреҗ“ тыһыл сиевите.

„Кынат“ кынаҗ—Кынаасаҗы
Кыһһык ваттал кыһһытыһыл
Уһнын кееһер кылаактыһыһыл
Вогуоктасыһыл аватыһыл.

—„Билвет сортон алвыһныһы
Ереҗим җе уөrette,
Авыһ саралыһытан маррыт
Авакканыһыл—диет етте.

Уле кынын кырырден аһар
Уөҗыу—гудуок дуораҗда,
Саяҗта ылеһите аһар:
—Саарка, Уҗваан, нуу аҗдаа!
Урут аасыһыл, туман кынын,
Ууһлан сытын иһтилер,
Сана доҗду, сана җоннор,
Сана кынын келлилер.

Җокуускаҗ 1932 с

Qolquoska vьraakтьka

Kььdaannaaq, ɵksyɵnneeq kьhььrар сььsqaanna,
Kuorattan, yɵreqten qolquoska kellivit.
Vuurqalaaq, vuuralaaq kuys yle vьhьlaanna,
Burdugu astaammьt, vurqajan kiirdivit.

Kudulu massььna ostuolun yrдыger
Ulehit vaajььнь yrejen anjnьaьььr,
Kulugur ɵergelgen varavaan „ylyger“
Yrellen vaajььнь, ylymnyk qavьaьььr.

Iivir—siriles eresseet timiri

Ihinen tihinen uciurva ergijde,

Sier njense tumustan siemennen sirilii

Selenniir tihitten soluoma yrgejde.

Tieqinjikiim oqoto yuner kyn aajььтп,
Tieqinjike kuusterin njьmatьп vilevit,
Lienjinnii oskuola saqьl uoq kьajььтп
Tyɵryje oloqtuun siveehin sitevit.

1931 sьl
„Qarandasьььl“

Oquronum Sokuluor.

S. A. Qarььaaparка U. S. Qavььlajarka
anapar.

Manjnьjar dolgujar

Kьj тььraq oonuga,

Kьvajar kьhьl Nam kielite;

Massььna—тьraaktar

Istaansьjatьgar

Istapaan Sokuluor kelvite.

Vььkar dien diriektiir

„Vьrgььja“ dii sanььr,

Vьragььr тььньgar ɵe sanььr;

Vььkaajьk sur attaaq

Sokuluor ajannььr,

Argьha varьlas kuys samььr.—

Moduttaaqь ucaaska,

Vuomurvut alaaska,

Ulete yrellen utujvut.

Modun kuys тьraaktar

Mohuokka qacaastan

Ulyger yɵhynen tohujvut.

Vььjьl saas kuuruska yɵremmit

Ujvaaska,

ТЬraaktarь salajar aatьrta,

Vьragььr taqarvьt,

Vu nelen alaaska,

„Тарьппаақ“ вьһььтп санарда:
 „Отусса kihinnen
 Биir ьjдаақ куurs аһан
 Qotuttan min onno аһаммыьт;
 Ot ottuur oqsuulaaq yletten
 Uurajan,
 Qolquostan yoreqde varvььтм;
 Varvььтм: суурве кун
 Таһақас таһаммыт
 Сарьппьп, вьсьппьп суолуппивит,
 Варьвьт, ус тьт кун yoremmit
 Duomnaamмыт,
 Salajar, toqtotor vuolluvit;
 Вавььпа арагьп
 Motuora qamпыьгьп
 Ьjьтан керөөгь гьпарвьт;
 Вьькава qotummut
 Маатьгьппан „maallььгьп“,
 Ььс—тьп, yөqerin istervit;
 Ақьjaq qonporoot
 Атааран keestere,
 — Таqsанмыт, тьраактarga yleleen! —
 Ақьпьяақ testere,
 Emiske estere
 Тuoqtаньп vilbekke ви.. iedeen...“
 Cer ilii titireen
 Sarajь ьjвьта,
 Celgij ии qaraqtaaq суурвьyte;
 Oquronuom Sokuluop
 Упиоqа кьjвьта,
 „Oqsuhan кьajьaqrьт“ dievite.
 Виорралга таqсьвьт
 Виотмуран qevinirvit
 „Borsuoni“ qiekterin ьгьтта;
 Вавььпа алqаммыт!
 Ви vaala elejvit—
 Вовиутун өjdөтө сьгьтта,

Важваль, Semeni
 Буөтугь ьпьгда;
 Вавььпа sastaавьп yөrette.
 Ujvaaska алqарьт алqаһьп
 Санарда,
 Ujmaarvat еppieti ihitte:
 Ақьjaq qommokko
 Куөq toloon дуолунан
 Аңььс дьргьп сьт eqijde.
 Ақьс тьп — кууһьпнен
 Тьраактар туоллунан
 „Ajappaan“ Ujvaaskь ergijde.
 — Ujvaaskь, qарьт sir kelieqe
 Ol onno
 Kerelin allaraa tyhereer! —
 Ujvalaaq oquronuom,
 Ujguulaaq toloonno
 Kerijen vies sirge yleleter.
 — „Qorujar sirgitin,
 Srijen ergitin,
 Dirine тьт вөssyөk vuoluoqtaaq.
 Kyrgyөmneeq chilgi ьһььга
 Serenin
 Siriles qaaryьsa taqsьaqtaaq. —
 Kennitten at—yrde tepteren
 Bu kelle
 „Kerijer meqeenjik“ — Вьькава.
 — Yleqit qajtaqь? —
 — „Qe kelen kerijen
 Ulyger ytygen vuoluma!...“ —
 — Oquronuom Sokuluop
 Onossor sokuona
 Oloq suoq! Qalvarьj, subuolas! —
 Sokkonnon dugummut
 Вьькава soduoma
 Oluona ььс — тьла qавьalas.
 Алqаньп саһьпан,
 Ьпьгьь, utarь

„Aljcaqqaq varvarryn“ diir ete.
Kos sirge sajьнь
Сақы ъј tuqarь
Kөтөqө керijvit çyhune.

* * *

Kyhunny celgijer
Kyөq qallaan iititten
Kөhөпө vььttar көvөller.
Kyhurgyur tьraaktar
Urduger cekcellen
„Kөlelөөq“ Ujvaaska көhөрөр;
— Sokoluop, sonuokrun
Oloccu vyterdim,
Qolquostuun duogavar çe tuolla! —
— Soroqput vu kiehe keleller.
Byteris!
Qotuulaaq sьssььga en vuollun! —

* * *

Uleni vyteren
Uleqi toloron
Sьantara dojduga keeltere;
„Ulyvut“ Vььkartar
Sokuluovu tuoratan
„Sьanalaan“ uhulan keestere;
Orojuon suuttarьп
Kulgaaqar oqsullan
Kustuurar cincije kelvite.
Orojun „vilvakka“
Ulete voqsullar,
Kivulqat Vььkavь vilvite.
Mappajь maңan qaar
Alaaska turtajda,
Ajьlqa yllunen ajьrda;
Maңqaahaj aapьgar
Sokoluop çahajda,

1932 с-ка Намца, Буичу кучулаан
кьыма тучиодрев тучиыва кучу
дквасаага тучиадна ушма тучи
симиуага тучи кучиан, саовица
сгатаага.

1932 Vььhьt и шим
He. Ma. 500

Tuonjnja taptala.

Ç. D. Soppuruonarka

Uoqtaaq, uottaq taptal, ketel,
Tuonjnja kььhь umatar,
Bajaarkьп siliedebetel
Baryьпj yөhe varar.
Qarььalahar, qaamar, sieler
Qaraastan sapььr, ьлььr:
„Qajtaq ere qavan ьlar
Qaqaj qaamтьп авьлььr?...
Qahan umnuom sotuom vuoluoj,
Setteeq kere kieheni,
Qarsaaq çьala qaallьп, doluoj,
Sergeq kььs paada!“ — djeni.
Kiirde... Kььhьп dieki көrdө,...
Siikteeq uohun salvanna,
Sorun çolun tutaaq төrdө
Soqotoq Tuonjnja vuolla.
— Kuop. Tojono sordooq uoltan
Kuottar,... vььhaa, Bajaarkьп?!...
Dokumuoni min da uottuom...
Ылапньп en qaajdargьп!...
Syrdeeç sьlyhьп kennitten,
Sьvelespit sөp vuolla,
Syyrden, көtyten, ergiten
Өstөөqө kylyystenne.

Tuonjnja uolun tuomnaan ыла,
Tuora tolkuj sanaatъn,
Tartalyнан satallaata,
Aattaata alvan aatъn.

Oonjnjuu sьljсан ɵstɵɵqtɵryn
Uulunsaqa kɵrdyler..
Onohuulaaq qataan tɵrdyn
Suuttar emie vilbitter.

Tuonjnja ҫergel kulaak yɵnyn
Kuortan suukka vierdiler,
Tuornias kennin tutar uolu
Bajaarkъnъ estiler.

Kылаas ɵstɵɵq kыraaj kыne
Kылар кыɵnnɵɵq алъnъn,
Kылаan viinen kɵssɵr gыna
Kытаanaqtыk ыnъnъ!

1933 s. Nam.

Sajъnъ.

Kyɵq unaar qallaanna
Uot saarъk kыn, oјdo,
Uottujbut „Ulaanna“
Qolquostaaq qotoјdo.

Qasъylka sevinen
Qasъjaan kыttarda,
Toloonu ergijen
Torul ot, qaptajda.

Kileјde, qoduha,
Кевihii ejmeјde,
Qolquosput oquha
Aqыlaan, megijde.

Samaskъыt sarvaqa
Salgыnna kyɵreјde,
Qolquostaaq tarvaqa
Kuucanъ erijde.

Ҫohunnaaq ылаanna
Ҫon qolquos turinna.
Kyrgyɵmneeq ыhылаanna
Kyyleјi umunna.

Qaraña tyyn.

Tyyn yöhe qoruoran
Tyñ ojuur ihijde,
Kelteqej ыj uoran
Къпсыатъь кyөреjde.

Munkurbut dalajga
Muus qajmъь вълъттар,
Elietii tohuja
Ergije kottylar.

Өler ыj uotugar
Өhöqtөөq kylykter,
Sajыk ыльgar
Съвдырдаан istiler.

Biir kylyk tyrgennik
Bintierke къвълпаат:
—Otto ыie... Oi tynnyk...
Oqokkom, ыe кътаат!..

Tylyk uu savыjan
Ыie ihe ciumpurbut,
Cellejbit ыj tajap
Tynnygy sьrdappьf.

Oi kylyk varыппъь
Olootu өg turda,
Salqalъь tus къпъь
Sanaaqа ылarda:

—Tuoq өstөөq violamтъь,
Duihatъь tutaary
Turavъь?!.. Tojonum...
Kuuhu... oo, munaaqъь..."
Сааныгвът салгына
Saa тьаһа satarda,
Caskъьтъьг ыar sana
Sanaaqа qatanna.
Bilinne—Qoor—Semen
Kihini ыppъта,
Bilinne, kim kigen
Kinini ыppъта.
Kuuhuma—sis kulaak
Kuturuk uolunaan
Sevieti ыtannar,
„Simiekke“ vardыlar
Kulaak ыaar qargыla
Bu көstөн taqыsta
Өstөөqyn ыаныja
Кы тьыһп qarvasta.

Çokuuskaj 1932 sьl.

Вааж ваттала вагъытн вассавык емтеете.

Тууннери, куннери туғвуөппеед улеттен,
Вааж кинеес вагъстaaг ватталн кууһыттен,
Тумерриј, вејете, тьөт састааг ертеқине
Вардырғас тьпаланан ақата өлүте.

Іјете, ол кенне икки ус ыян
Іннерге киирвите, иннере сурпыте.
Ітиллер меліјен, іедеенне иннестен,
Імиепје суоқ вуолан, іііеқде вагъыта.

Өјмөкөөп тајқан өјөһөр аатыран,
Өләксөј атыһыт. атынан ваатыран—
Тумерриј миннаақъ ығаатын кытар
Туунуктеед тьгедег туннери асыта.

Тумерриј ерејдеед, Медееле ығаата
Муннукка ыааннар, минпанар етилер.
Тууннери, куннери тун валай миннукка,
Туунуктеед тьптырге, тьурыллен тьһеллере.

Неһилек вастаақ, неһиле Медееһи
Оскуола сьетигер, умсарь асыта.
Нелејбит кинееһе, суметин іһеери,
Оқустар, кьҕаатар үөренен вагъыта.

Тумерриј ерејдеед тьуныгер тьппнестен
Тьппныкккк сьрдыкка тьун кьныс келбекке,
Саақ кьрҕен сордонон, такьппан тьрdestен
Саастарьн вагъыта, сьнсьян ыһыага.

Вигуја вуоллақа—имнаһыт қаалыта,
Вуутунан вурдугу қаранаттан—қаранақа,
Суорунна тьаһьнан sodono tardara,
Суугунуур мееккеһит сийетин сиевите.

Тьыта вагарга, тьулыккк тьппныга,
Тонмутун иннигер торвоһу уллатар
Тордуја ыстааннаақ, товуга килејен.
Торулан киирере, токулан турара.

Куһақан аһык, кур қарпыт лерпееки,
Кускуурдаақ сьрсаққай куруутун сордуура,
Куөқ сьвин уоһујар Өләксөј вуос веегеј
Кьргьјдеен көвүөтеен куустееқтик кьҕыһыта.

Ығаатын Медееһи утујвут кеннине
Тумерриј билеқин, көгуөқун вақаран,
Воруорга ыјдаран вагъыт истере,
Бу мань биленнер воруоктан кеестере.

* * *

Бие аита сьһынан Медееһи Өләксөј
„Биі уолу үөретен суруксут таһара“
Бу Аллан үреқтен, вудулақан сьурыктен
Ворукот аалынан куоракка атаарар.

Үөреқде вақаран Тумерриј өјдөнөн
Үөреқде кииринең ии аалы кытар
Көмьскел ығаатын кьулыгер сөрөнөн
Көһыл кьуыс өттүнен кьренен киирвите

„Ҷоллордооқ“ Ҷокуускај сөнугар тийеннер
Ҷовулқа ығаата суругун көрдөрөн,
Ҷоһуннаақ үөреқде сөн емиір биексерге
Ҷор гьна тьспыте, сөллорун вилвута

Тумерриј кьунһын тьөт куруппра үөреқде
Тьһунен кевіһер тьөреқин вилунар,
Киеһе кем келлеқине—киһге веесеттир.
Киең сьрдык уорукка, кииреқтең ылеһи.

Similies kuorralen, saat sьtьn sien varan
Simik kyөq silinen muostanь toloron,
Tuunuger keleeqteen, ol vi ьal munnugar
Tuunugy tonsujan, aan ьieqe qonoro.

* * *

Vi kurduk vikkuhan ys tyөt sьl sьgьtta,
Budulqan kennitten ььraавьn tutunna,
Oquronuom yөreqer, ьstaana tьgьttan,
Orgujan yөrenen uьgutun vulunna.

Вььргь kuhaqan ььttaqtaaq iitiitten,
Bii Meqees ьiekserge yөrener ьietitten,
Utujar ьaгььga unuоqun sieppite,
Uuruulaaq yөreqe uularga tyspyte.

Tumerrij erejdee q tiinimine, ььaньmьna
Tieqinjikiim yөreqin, terietej kuursuttan,
Tьnkьjdaaq iitiite tьnatьn tьttarda
Tьnara tьnьaqaan yөreqten uurajda.

Ulyysken oloqtooq, ys yller ьj aasta
Tumirrij dispeenser ьietitten taqьsta,
Kur, emeq qaannara, kivarqaj ьuhune
Kivulujan teterde, cel kyyhe seterde,

1930 sьl Kiries — Qaljcaajь

Sajьnнь kiehee

Sajьnнь sarьl kьp,
Sanjnьja ьaahьjan,
Unaarqaj ьььь
Umatta, uullarda.
Kyөq kьrвиu ььraanna
Kyөgeje timirde.

Kьp kiirer uotugar
Kөmystyy ьaahьььt,
Kyөq ьarcaal kөqysteeq
Cunkujьut alarga,
Cuucurguur tumustaaq
Cuumpuran utujda.

Sьn — artьal sьgьta
Sьhььga tьвььrda,
Banjnьkтььr ьnaqda
Titiikten subujda,
Tьn ьondo seppereeter
Dььgьньь olordo.

Sьrdьrqaс kьjaaska
Sьrallan sьlamнььr
Sььь ot namьjda,
Serinne siigijde,
Tus toloon yrdynen
Tuus tuman ylynne,

Kien alaas saqatъn
Kiin tergen suolunan
Qoruluur oqsordooq
Qolquostaaq uolattar.
Oqsuulaaq yletten
Uurajan istiler.

Тыгы тын attarga
Тыттааттык tattaran,
Кылыгы кыраавы
Кыөк vadaa yrдыгер,
Кыөгесси олон
Кыгыттар kelliler.

Kyөл mindeer ieniger
Saharqa çarçaata
Sandaara ioçunna,
Kyөк ottooq кытыга
Kyөнек ьam valьktar
Kyөл uutun ajьыllar.

Çajçarьыт saharqa
Sem taalan uhunna,
Kurun тьa көçsyтten
Kuras тьal seterde,
Lunkurbut ajьыça
Uhuutaan çamnaata.

Nam 1932 s. ot ьja.

Taңara çietiger.

Çolu sava çappaçtaавыт,
Çonu vaajga kelgijьit,
Taңaranan alьыпnaавыт
Tallan çieçe kellibit.

Kurьuu çanaat çatyьpna,
Kuuppalarьn ergijde.
Çaqaj ilii çat ььpna,
Çahьь uraa dierijde.

Kivar көmys пььlamаньн
Kultajьытн тыөрдывут,
Кььн көmys пььmalarьн
Кььdam ььtan, yөrdывут.

Tanarань iteçejьet
Tataj ьccat, сьпьjda,
Тьььncанан ieçelçijьet
Тьььs sanaa, тьпьjda.

Vaajga yten çavььpнььr
Vaaraj çieni vьстььыт,
Sajdьь yөreç sandaarьпнььr
Sana suolga ььььыт.

Urukkuu ejdövu!

(« При лужке, лужке » татъвьһһан),
Sergeq yle vьһьgar,
Serii ыьһагьһ ыһа,
Seviet vьһаһьһ аһа,
Кууһу, санаталаһа.

Suvi vaar vaпсыьт viihe,
Qaja vьһьһтан көрвүте,
Subutar vuulҗа tiiviige,
Qarandasьһ өlvүте.

Kim umnuoj, kimen kiirvit,
Berpeleejer qaajььтһ,
Toqtor qaan ilviirvit,
Osturuot kьajььтһ ?!

Suvi vaallar, suptu ытар
Suvaj qaаньһаһ usta,
Somuogu tarda ыьтар,
Sor ыollooq vajьастар.

Vaaj sollonnooq kьaqьһаһ
Vagь ыonu sordoovutun,
Kivulqat yөнүн vulaһ
Kulaagь kuuja tutun!

1933 ыһ.

Именина *).

Ugys ыаһсыт miһunna:
Yöle kььс vугун aata,
Unkuyleete, uһunna,
Yөryutyger ытаата.

— Erej—vurij eneerdeeq
Eder oqo tuhugar,
Iһieqin!—diete, erdeeq,
Ispit isteeq, suon ыаqtar.

Kulumyrdes yруумке
Kьккьг тьаһь тиксiste,
Кулуу— yөгуу unkuуge,
Kьһаһ атаq eriste.

Bihigi onnik viecerge
Bitijverpit, kiirverpit,
Vььгьгь oloq erge
Vьһьһагьһ sirevit.

Inne varьaq kerietin
Kinige aaqьт orduk,
Iһleeq yle keretin
Kiehe vile olordum.

*) Аат келите, ырааһьһоҗуьктаһьһа.

Saņa ɕyɫa.

Urukku, ustuvut kynnerge,
Saņa ɕyɫ malaah̄n̄n̄ vuolara.
Оңорвут, „ажьнь” syökyurge,
Tanara uoriga tuolara.

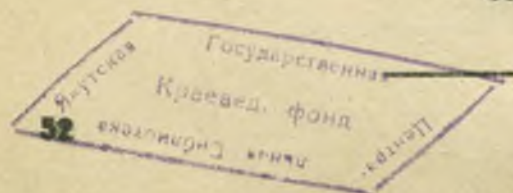
Biligin vies s̄yllaaɕ v̄ylaamm̄t̄
Bytyutyɫ vihireen turamm̄t̄,
K̄v̄aj̄v̄ȳlaaɕ yleni āaɕav̄t̄
Аньгь ɕyɫларь көссөвүт.

Kuluurka — k̄h̄n̄ȳl̄ көг, min̄n̄uk̄ka,
Qolquostan qomullan mustav̄t̄,
Urukku kulut — sor omukka,
Qomuuna k̄v̄aj̄v̄ȳt̄n̄ t̄ȳmevit̄.

Biligin, ikkis vies s̄yɫларь
Уунер куус, sistieme v̄ȳlaan̄n̄,
Vi k̄ynten kyrguøm̄neen killerin,
Уөгуунен — tyɫlyun̄nen ataar̄n̄.

K̄v̄an̄an̄ k̄v̄j̄dam̄m̄t̄ kynnerge
Saņa ɕyɫ malaah̄n̄n̄ vuolara,
K̄v̄laah̄n̄ ɕin̄ eher kemnerge,
Saņa kuys, saņa ɕol mandara.

31. XII—32г.

ИНЕНЕОҖИТЕ:

	Streje
1. Udaar̄n̄j̄jak̄ v̄v̄ata	3
2. Saɕam̄na surun̄n̄	6 ^K
3. И Иссав̄л̄к̄т̄а v̄h̄n̄ s̄oɕquoska	7 ^K
4. S̄oɕquoska	12 ^V
5. Iɕɕv̄as̄ v̄v̄k̄tan̄n̄ta	13
6. bam̄ v̄j̄n̄ I kyne ɕokuuskaj̄ga	14 ^K
7. Eɕej̄ ȳv̄eɕe	16 ^Y
8. Qom̄n̄ga	18
9. Bask̄v̄n̄an̄j̄j̄k̄	20
10. Kip̄tic̄ce s̄om̄otuḡar	22
11. Kȳt̄em̄s̄k̄	23
12. v̄ak̄ v̄ɕgun̄j̄jaɕ	24
13. B̄j̄en̄j̄er̄ laaɕv̄ar̄gar	26
14. Araɕv̄	27
15. v̄ak̄ q̄aɕq̄a	29
✓ 16. Qolquoska v̄v̄aakt̄ka	31
✓ 17. Oqur̄n̄om̄ Sokul̄s̄oɕ	32
? 18. <u>Omuoh̄ar̄ qolquoska</u>	37
? 19. <u>Əj̄dyūȳa</u>	39
20. <u>Tuon̄j̄n̄ja taptala</u>	40
21. Saɕv̄n̄n̄	42
22. Qar̄ana tyun̄	43
23. V̄v̄aj̄ n̄attala v̄av̄v̄ȳt̄n̄ v̄ass̄ s̄av̄v̄ak̄ em̄teete	45
24. Saɕv̄n̄n̄ k̄iehe	48
25. Tanara ɕietiger	50
26. uk̄k̄un̄n̄ əj̄d̄v̄ȳl̄	51
27. Именина	52
28. Saņa ɕolga	53

Сыанаата 1 solk. 80 q.

На якутском языке

Чагылган

ИСКРЫ МОЛНИИ

Якутское Государственное Издательство
ЯСК 1941